«بوزانتيون»
ارمنجه يومى وسياسى غزته . صاحب امتياز ومدير مسئولى
بوزانت كچيان
مطبعه واداره‌خانه‌سى باب عالى جاده‌سنده ٣٨ نمره‌لى دائره مخصوصه‌سى

ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԳԻՐ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲՈՒԶԱՆԴ ԳԷԶԵԹԱ
Իր դիմաց թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Առ որ կուղղուին ամէն գրութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 300 | Կ. ՊՈԼԻՍ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1897 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22/3 ՇԱԲԱԹ. | 8 ՇԷՄԱՆԷՆ ԻՒԼ ԱՄԻՍ 1315. | 23 ԹՐԵՐՈՒՆԸ ԼՈՒՍԻՆ 1313 | Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 30

ՏԳԵՂ, ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

ՎԱՅՐԱՀԱՌ ՀԵՏԱՔՐՔՐԻՐԸ

Բարոյական տգեղութեան այլ և այլ տիպարներ որոց կ'հանդիպինք մեր ամէն քայլափոխին, անհնար է որ անցնին առանց ո՛ և իցէ կերպով ներգործելու մեր վրայ։ Զանց կրնար անտարբեր մնալ, բան մը կայ մեր մէջ որ կ'իւռովի այդ հանդիպումէն։

Օրինակի համար, երբ կ'տեսնենք մեր դիմացը փառաւորու պատուաւոր մարդ մը որ անամօթաբար սուտ կ'խօսի, որքան ալ իր սուտը կարեւորութիւն մը կամ ինաս մը չունենայ մեզ համար, ներքին խլրտիւն մը խկսն կ'իմացնէ մեզ թէ հարուած մը կրած ենք, վէրք մ'առաց մեր դէմ։

Այս բարեկամներ, հաւատացէք ինձ։ բարոյական ա՛ և իցէ տգեղութեան մը հանդիպումը, բաղխիւն մ'ունի ուղղակի մեր սրտին մէջ։ ցնցիւն մը, հարուած մ'ունի մեր դգացումներուն վրայ որ վէրք մը կ'բանայ։ ճշմարիտ վէրք մը սրուն ցաւը կ'զգանք մեր ներսիդին, և դայն անդիտակցաբար դրէթէ յոկամայս կ'արտայայտենք տարբեր տարբեր եղանակներով, երբեմն բարկութեամբ, երբեմն արդահանքով, երբեմն սրամտեալ լռութեամբ մը կամ ներողամիտ վշտակրութեամբ մը։

Այսպէս, այդ տգեղութիւններէ ամենք զայրոյթ կ'պատճառեն մեզ, ցաւանք զարդ պաղուկ կամ սրտնեղութիւն։ կան որ սոսկում կ'ազդեն, կան որ արհամարհանք միայն կ'ներշնչեն։ ինչպէս նաև կան ալ որ իրենց տգեղութեան մէջ իսկ գրեթէ և կարեկցութիւն կ'շարժեն։

Այն տիպարը զոր այսօր կ'առաջադրեմ ներկայացնել ձեզ, զայրոյթ գրգռելու համար չատ ցած է, գութ ու կարեկցութիւն շարժելու համար չատ չար է, արհամարհանք ներշնչելու համար ալ պէտք եղածին չափ անպիտան չէ։ Խորամանկ և աւելի անխորհուրդ քան թէ թափանցող միտք մ'է որ ամէն ծակ ու ծուկ կ'մտնէ ու կ'պրպտէ։ անհնարակ և դուեհիկ իմացականութիւն մ'է որ կ'ժողովէ, կ'ենթադրէ, կ'ներեթէ և կ'հիւսէ։ ժպտուն շրթունքներու տակն պահուրտած չար և անինայ լեզու մ'է որ կ'խայթէ ու մուր կը ժայթքէ։ անխուով երես մ'է, անամօթ՝ իր դաւադրող քաղաքականութեամբն և անպարկեշտ՝ իր արուեստակեալ գուարթութեամբը։ երես մը որ ոչ կ'ամչցնէ և ոչ կ'կարմրի։ յաւիտենապէս բաց բերան մ'է որ կ'հաչէ։ սողոսկուն լպրծուն միջատ մը, զեռուն մ'է որ ամէնէն սուրբ և ամէնէն նուիրական վայրերն իսկ գլուխը կ'խօթէ և կ'աղտոտէ։ վայրահոլ հետաքրքիր մ'է որ նոր՝ նոր կ'պատճառէ։

Յարիւն ,ինուն անցած է, մորուքն արդէն ճերմակած, բայց քալուածքը տակաւին երիտասարդ, կիներու և աղջիկներու մտա թեթեւսօլիկ դէպ-ներու չափ բեկբեկուն ու շլխաիկ, ջոջերու եւ հարուստներու քով անարդ հացկատակ մը, դեռնաքարշ եւ լրբուկ։

Ամ հասարակ ամէնուն հետ ծանօթ է և ընտանի, չկայ լուսած տունն մը, յարդելի անձնաւորութիւն մը, որուն հետ սերտ մտերմութիւն մը չվերադրէ իրեն։ չէք կրնար ո՛ եւ իցէ կարեւոր տեղ մը յիշել ձեր խօսակցութեան միջոցին, առանց անմիջապէս լսելու իրմէն սա միակերպ բացագանչութիւնը.— «Հա՜, այն ի՞նչն, անոր հետ մեր բարեկամութիւն շատ հին է.» ու հաւէն կուգայ միշտ պատմութիւն մը, սուտ կամ իրաւ, ուր այդ մարդուն մէկ թաքուն կողմն է որ ինդրոյ նիթ կ'ըլլայ։ միշտ միջադէպ մը ուր այդ անձը դժուարին կացութեան մը մէջ գտնուած է եւ ինք խոնարհաբար ծառայութիւն մը մատուցած անոր։

Ամենուն վրայ բան մը գիտէ կամ բան մը կ'յօրինէ, եւ ամենուն հետ բարեկամ է։ ինչո՞ւ բարեկամ է, կամ ի՞նչպէս։ Էհ, բարեկամ է որովհետեւ անգամ մը վաղուցը հանգիպած և դայն բարեւած է, կամ մէկու մը տունը պատահած և անոր ներկայացուած, եւ կամ խնդրոյ մը համար դիմած է եւ մարդը սիրալիր ընդունելութիւն ըրած է։ արդէն իրեն համար ամէն ընդունելութիւն սիրալիր է եւ ջերմ, բաւական է որ պաղութիւնը մինչեւ կոպտութիւն չերթայ կամ անարգանքը մինչեւ վանաւելու չհասնի։

Դիւրադրդռութիւն չունի ամենեւին, ոչ քէն ալ չի պահեր երբեք, եթէ կ'ուզէք իրեն երես մի տար, մինչեւ խակ բաշարձակ յայտնեցէք, եթէ կ'ուզէք, այն զրուանքը զոր կ'տդէ ձեզ։ փոյթ չըներ անիկա, նորէն կուգայ։ եթէ գուք պէտք չունիք տեսնելու, լսելու զինք, անիկա պէտք ունի խօսելու։ շատ մը բաներ իմացած է այս ինչին կամ այն ինչին վրայ։ պէտք է որ հաղորդէ ձեզ, եթէ ձեզի համար կարեւորութիւն չունին այդ լուրերն, իրեն ի՞նչ փոյթ, ինքը ճոխ պաշար մ'ունի մտերուած, պէտք է որ դայն պարպէ տգին անդին, և յետոյ պէտք է որ նորոգէ իր պաշարն հաւաքելով քիչ մը բան ձեզմէ, քիչ մը բան միւսէն կամ մէկալէն։ կ'հարցնէ կ'հարցաքննէ, երբեմն իր հարցումներուն ինք կ'պատասխանէ, ու ձեր լռութիւնն ալ բաւական կ'համարի իբրեւ հաստատութիւն իր ենթադրութեան։

Իր շրջանակին մէջ կամ իր շրջանակէն դուրս չկայ անձ մը, իր մը որ չհետաքրքրէ զինք։ Մէկը միւսին հետ գործ մ'ունի՝, անդիմադրելի մարմաջ մը կ'զդայ իմանալու թէ ի՞նչ է։ այս ինքը այն ինչին տունը չա՞տ կ'երթայ։ սիրոյ կամ դայթակղութեան հոտ մը կ'առնէ անմիջապէս ու պէտք է որ հասկնայ, եւ կամ պէտք է որ բան մը յերիւրէ ու տարածէ։ Այն ինչ երիտասարդը նշանուած է կամ նշանուելու վրայ է։ պէտք է որ անպատճառ դտնէ աղջկան ծնողքն և իր կարծիքն հաղորդէ։ կարծիք մը որ ուեւրդ է ըսել, միշտ զէշ է։ Երիտասարդին կողմն ալ կուգայ, աղջկան և իր պարագաներուն վրայ կ'խօսի, խրպաներ կուտայ զոր իրմէ խնդրող չկայ։ Ոմանք՝ իրմէ աւելի նուաստ և ստորին՝ կ'պատուապիրեն զինք։ տոնոց համար այլ եւս անձնուէր լրաբեր մ'է, կ'ատեղծէ, կ'նիթէ, կ'գաւէ մինչեւ որ մոլորեցնէ զիրենք։ Ոմանք այդպիսի գձուձ արարած մը քաջալերելու չափ վատոդի չեն, անոնց գէմ օրէնքիմ թշնամի մ'է, բոլոր ձեռքէն եկածը կ'ընէ եթէ կարող է ընտսել, իսկ եթէ չէ կարող, անոնց ստորին տակ անարդ և քծնող սողուն մ'է։

Երբ իր միջավայրին մէջ նոր գէմք մը երեւան եկնէ, պէտք է անպատճառ տեղեկանայ թէ ի՞նչ է, ո՞վ է, ուսկի՞ց կուգայ, ի՞նչպէս կ'ապրի, գործն ի՞նչ է, ի՞նչ կ'շահի, անցեալն ի՞նչ է, ներկան ի՞նչ է, հարուստ է, պարզ ուն՞ի։ Եթէ ամէն կողմէն լաւ վկայութիւններ տրուին իրեն, քունը կ'փախի։ Եթէ բան մը որ քիչ մը դրամ ունի, կ'ուզէ ստուգել։ արդեօք որուն՞ քով դրած է, կամ ո՞ր դրամատունն յանձնած է։ չի դանդաղիր, չի յոգնիր, կ'հետապնդի, կ'հետաքրքրուի, մէկ հնարը կ'գտնէ, անոր մօտ կ'սողոսկի, և կամ անոր հետ յարաբերութիւն ունեցողները կ'հարցաքննէ, վերջապէս պէտք է որ իմանայ։ և երբ ամենափոքրիկ բան մը ականջն հասնի կամ ամենաչնչին ակնարկութիւն մը լսէ՝ գոնէ ենթադրել տուող թէ այդ անձ իրեն վերագրուած յատկութիւնները կամ առաքինութիւնները կրնայ չունենալ, ո՜հ, այն չունչ մը կ'առնէ ան առեն, գոհ է և ապացուցեալ՝ ձեռքն մնցած պղտիկ ենթադրութիւնը կ'մեծցնէ, կ'ճոխացնէ, և իրրեւ ստուգութիւն կ'գործածէ։

Ինքնեթեան ամէն ժառանգաղուրկ զուարկներուն պէս նախանձոտ է ինքն ալ։ արդէն հետաքրքրութիւնը դիտէք որ նախանձու պատանեներէն մէկն է։ Երկինք ժլատ դրաւուած են իրեն նկատմամբ և չեն պարգեւած իրեն առատաձեռն իմացական, բարոյական կամ նիթական շնորհներ։ ինք ալ ժամանակ չէ ունեցած մշակելու իր միտքը, պատրաստելու ինքզինք կենսամարտին և իր ձեռքով շինելու իր բախտը։ դժուարին դատած է աշխատութեան ճամբան։ դժուարին դատած է նաեւ պարկեշտութեան, ուղղութեան եւ պատուաւորութեան ճամբան։ ոչ չէ կրցած հետեւիլ անոր։ սակայն կ'տեսնէ ուրիշներն որ իրեն պէս չեն, և իր անարդութեան կսկիծը կայ ու կ'մնայ սրտին մէջ, հարկ է որ ամոքէ այդ կսկիծն, և ադոր համար ուրիշ միջոց չի տեսներ, բայց միայն ամպ մը ձգել այդ ուրիշներուն վրայ, աղարտել, սեւցնել դանոնք որք կ'փայլին և չափազանց անխղճօրէն աչքի զարնել կուտան իր սեւութիւնն, իր ագեղութիւնը։

Ինք, իր կարեւոր չէ կրցած յաղթել երբէք։ պահանջատէրներ, խարուած յաճախորդներ, դողդուած բարեկամներ հաղուած են միշտ զինք։ անկարելի եղած է իրեն ուղղած փողոցէն անցնիլ կամ ուղղած տեղն երթալ առանց մդձաւանջի։ տառապանք մ'է այդ զոր պէտք է գոնէ սփսփել։ և ինչ սփսփանք կրնայ ըլլալ աւելի հեշտալիչ աչելի կաղդուրիչ քան տեսնել ուրիշներ որ իրեն պէս են, ուրիշներ որ պարտք ունին, որ կ'գողնան, որ կ'յափշտակեն, որ կ'խայտառակուին, և որ իրեն պէս ապականութեանց մէջ կ'թաւալին, կամ զոր կարելի է գո՛նէ այնպէս ցուցնել։ Այդպիսի սրտերու համար մեծ հարուած մ'է տեսնել ծանօթներ կամարուեստակիցներ որ կ'պատուուին, կ'յարգուին, կ'սիրուին, վստահութիւն և ակնածութիւն կ'ներշնչեն։ ինչպէս կ'ուզէք որ մխիթարուին ի տես այդ անգութ հակապատկերներու որք կ'կեղծէն զիրենք։ պէտք է անոնց դաղտնի խորշերը խուզարկել և եթէ բան մը չկայ հոն ադատ կամ ոգեղ պէտքէ գնել, պէտք է ստեղծել, վերջապէս պէտք է աղարտել այդ սրբութիւնները։ ատոր համար է որ ամէն ծակ ու ծուկ կ'մտնայ, ամէն բան կ'խառնէ կ'խառնշտրկէ, կ'բամբասէ ու կ'զրպարտէ։ հետաքրքրութիւնն իրեն համար խղճի գոհունակութիւն մ'է, տեսակ մը պարտականութիւն է, և վայրահալութիւնը սրտի պէտք մը։

Չէք գիտեր որքան երջանիկ է երբ քիչ թէ շատ պատուաւոր հարբաւ ունեցող մէկուն վրայ ո՛ եւ իցէ կերպով դէշ բան մը լսէ, երբ մէկուն ո՛ եւ իցէ կերպով մէկ անարգանք մ'ըլլայ։ կամ հարուած մը տրուի։ ալ աշխարհ իրենն է, կը վազէ անմիջապէս, ասդին կ'դիմէ, անդին կ'դիմէ, լրացուցիչ տեղեկութիւններ կ'հաւաքէ, յիշատակարաններ կ'կազմէ, եւ երբ իր մրթերքն այդպէս ամբողջացնելէ յետոյ կարենայ բաղմիլ սալօնի մը մէջ եւ զինք շրջապատող այր թէ կին դայութեան հետ։ ինչպէս կրնան ապրիլ ստորնութեան, անպատուութեան, նախատինքի, քամահրանքի մէջ։ ինձ այնպէս կ'թուի թէ մարդ պէտք ունի իրենմանեներէն յարգուելու՝ մեծարուելու։ պէտք ունի անոնց վստահութեան, սիրոյն և համակրանքին։ վերջապէս պէտք ունի որ մարդիկ իրեն նկատմամբ տրխուր դաղափար մը չունենան կամ յոգի ղգացում մը չտածեն։ հակառակ պարագային չեմ կարծեր որ հանդուրժելի բան մ'ըլլայ մարդուս վիճակը։ Չեմ հանկար թէ այդ տեսակ տիպարներ ի՞նչպէս հանդիսա կ'ընեն, ի՞նչպէս չեն յուսահատիր, ի՞նչպէս իրենք իրենցմէ չեն դարշիր։ Աւա՜ղ, որովհետեւ ընկերութեան մէջ կ'գտնուին դասակարդեր, ուր շնորհ կ'գտնեն այդ մարդիկ, ուր հաճոյք կ'առնեն անոնց խօսակցութիւնէն ու կ'պատուասիրեն զանոնք։ եթէ չըլլային ընկերութեան մէջ այդ ապականեալ խաւեր, պիտի չքաջալերուէին այդ մարդիկ, պիտի չդտնէին այն միջոցները ուր կ'ընեն, կ'ստանին և կ'ուռճանան։

ԱՏՐՈՒԵԱՆ

ԱԶԳԱՑԷՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՆ Ճ'ԵԴԵՍԻԱ

Ուշադրութեան արժանի են Եդեսիոյ մեր յարդոյ թղթակցին հոկտ. 9 թուով մեզ դրած հետեւեալ տողերը.

«Բաղաքիս միակ Հայկական եկեղեցւոյն հինցած խարխլած վիճակին պատճառաւ՝ տեղւոյս ազգայնոց եկեղեցազուրկ կացութիւնն ամէն մանրամասնութեամբ ծանօթ է Ազգ. Պատրիարքարանի։ Ո՛րչափ ուշանայ այս եկեղեցւոյն վերաբացումն՝ այնչափ սուղի պիտի նստի ժողովրդեան ներկայ ցիրուցան վիճակին հետեւանքը։ ժողովրդեան դրէթէ մեծ մասն երկու տարիէ ի վեր տիպոսած է դիմել օտարաց աղօթատեղիները։ Թէ այս արգահատելի վիճակին հետեւութեամբ ո՞րչափ Հայ. Եկեղեցւոյ հարազատ զաւակներու — այր թէ կին — կոյս սրտեր կ'տարուբերին Մայրենի Եկեղեցւոյ վարդապետութեանց նկատմամբ, չէնք կրնար բացատրել։ ինչ արդիւնք կրնայ ունենալ ամէնէն խղճամիտ ու նախանձախնդիր Առաջնորդի մը կամ Տեղապահի մը գործունեութիւնն ի հոգեւոր շինութիւն ժողովրդեան, երբ զայն կրթնային պաշտամանց և հրահանգութեանց համար իր մի վայր համախմբելու ամենանախնական դիւրութիւնէն իսկ զուրկ կ'մնայ։

Ամառուան սիկիրներն հոս այցելութեան եկող Հռովմ. եկեղեցեաց վերատեսուչ Հայրը, Բարուչինեանց կարգէն, տեսնելով որ Հայերէն քարեւոր մաս մը լատին եկեղեցին կուգայ աղօթելու, այն տեղն իրեններուն յայտնած մտադրութիւնն այս անգամ իրադործեց։ Վերադարձաւ հոս, հետը բերելով հայախօս Բարուչինեայր մը, (որուն համար ցեղով Հայ է կ'ըսուի,) որ սկսած է հայերէն քարոզել լատինական եկեղեցին աշխատելու գնացող միտքերուն։ Տակաւին չէնք իմացած թէ նորեկ Հայրն ի՞նչ ոճով կը խօսի մեր ազգայնոց։ — թէեւ այսպիսի պարագայի մը մէջ Հռովմէական կրօնաւորի մը խօսելիքը դժուարին չէ գուշակել, —բայց դեռ չենք մոռցած օրին մէկն իր նախորդին խօսած մէկ «քարոզն», որով եղծեան խստասրտութեամբ մը կշտամբած էր իր եկեղեցին ներկայ գտնուող որոնք մեկ մը բարեպաշտներն, յայտարարելով որ «ամէն շարիք և անտեսական տագնապը անվերջ հետեւանքն են շեղումին Դը. Լուսաւորչի կարգադրիչեայ շաւղէն, որ հպատակ (.՝) էր Հռովմայ Աթոռոյն, մինչդեռ իր հետեւորդք մոլորեալներ են այժմ։» — Թէեւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր բարեհաճութեան վրայ վստահ, բայց սիրպեցուցիչ պարագաներ կ'հարկադրեն զվեղ Ազգ. Պատրիարքարանի մասնաւոր ուշադրութիւնն ու հոգածութիւնն հրաւիրել վերստին մեր հոգեւոր այս մեծ կարօտութեան վրայ։

* * * Բաղաքիս մէջ չքաւոր Հայ մանկանց համար բացուած գերմանական Պատսպարանին վարիչը վերջերս 1,500 լիրայի գնեցին Մասճանա կոչուած ընդարձակ չէնքն, որ երբեմն եղած է Ֆրանսական Փոխ-Հիւպատոսարան տեղւոյս։ Այս ընդարձակ չէնքին մէկ մասն յատկացած է այժմ արհեստական գործատուութեանց, որք հաստատուած են անպաշտպան կանանց ապրուստի միջոց հայթայթելու։ (Մէն գովեստ դեր ի վեր կ'հոչակենք այս բարեգործութիւն Մ. ԽՄԲ.)

* * * Տեղւոյս ազգայնք իրենց վաղեմի ներքմտիութեան սովորութենէն չեղում ընելով՝ վերջին ժամանակներս զրկած .են 2 ուսանող Երուսաղէմի Ժառանգ. վարժարանը, 10 մանչ (3ը թեմական) կ. Պոլսոյ Ս. Գրիգորեան Արհեստարան. Մանկանոցը, 15 աղջիկ Իզմիրի մէջ օտար մարդասիրաց Պատսպարան մը, մօտերս ալ 3 մանչ Կարնոյ Սանասարեան վարժարանը։ Կ'կրմանանք որ սոյն հաստատութեան կողմէ այլ եւ այլ դաւառներէ ուղուած ուսանողաց մէջ երեք Եդեսացի մանչերն են որ ամէնէն առաջ հասած են ի Կարին և Տեսչութեան հաւանութեան արժանացած, թէեւ Եդեսիա Կարնոյ մօտաւոր դաւառ մը չէ։

* * * Մօտերս սկսուած է չինութիւն Հալէպ-Եդեսիա կառուցոյն որ տարիներէ ի վեր թերակատար կ'մնար։ Գործն այժմ եռանդեամբ յառաջ կը մղուի։ Կառավարիչ փաշան չատ անգամ կ'այցելէ գործատուրաց և կ'ջանայ մղում տալ այդ կարեւոր գործին։

Գ. Կ. Ռ.

ԴԷՊ Ի ՓՈՐԲ ԱՍԻԱ

Բ.

Ե. ՍԵՂԱՆԻ ՇՈՒՐՋԸ.— Շատ տարբերիակ գէմքերով չըլլապատուած չէր նաեւ սեղանն, որ առաջին կարգի Գամբարաներու որահին մէջտեղ երեկնցած, կ'լրտաւորուէր ձեղունէն կախուած լամբարով մը։ Թուրքիոյ մէջ բնակած պարսիկ, իտալացի, գերման դէմքերէն ադոնք, որոց մէջ բուն երկրացի երեք Հայ միայն կային։ Նաւապետը կ'հոխանգաղէր սեղանի մը, որուն հիւրերն, անշուշտ, իւրաքանչիւր նաւահանգստին կ'տարբերուին։ Ցիչ պիչ կ'նայէր նաւապետն իր սեղանակիցներուն և իտալերէնէ դատ լեզու չէր խօսեր, կամ թէ . . . չէր գիտեր։ Եւ աւելի կ'խօսակցէր իր աջ կողմը նստած երբեմն նաւապետ մարդու մը հետ, միշտ իտալերէն։ կարծես ասոնք ըսել կ'ուզէին ուրիշներուն, զքանի որ իտալերէն չէք գիտեր չենք կրնար ճանչնալ ձեզ»։ Երկու Գերմաններ ո՛չ միայն սեղանի վրայ, այլ ուրիշ տեղ ալ չէին խօսեր նոյն իսկ իրարու հետ.— Ի՞նչ պաղ մարդիկ էն Գերմանները։ Պարսիկներ, մին Սամանի և միւսը Տրապզոնի Շահպենդերներն եւ Շանպ նստերի դաւակ մը կ'խօսակցէին թէ իրարու եւ թէ Հայոց հետ։ Սպասաւորք կերակուրներէն սկսած էին բերել, հաստատուն ձուաձեւ պնակներու մէջ։ Սեղանի բոլոր սպասներն ալ արդէն հաստատուն հատ և ճերմակ յախճապակիներ էին, միայն կապոյտ շրջագծերով եւ աւարիական զինանշանի թագը կրող խարխանիշ նշանով մը զարդարուած։ Բայց ո՞վ պիտի վայելէր այդ նաւային սեղանը։ Ճամբրդնե՞ր, —թերեւս ոչ. որովհետեւ գայնելու սիրտ չեն ունենար ադոնք միշտ, մա՛նաւանդ Սեւ ծովու վրայ։ Կայսրենեան կարծես կ'պատժուէր այն վայրկեանին, երբ Սեւ ծովու ջուրերն սկսած էր պատառել։ Սիրոն անհանգիստ ընող ճարճատիւն մը կ'լսէինք նեղ նաւուն կողերէն, որ հեղեղի (պատուակի) կատաղի բաղխումն կ'խառնուէր։ չգիտենք ի՞նչպիսի ալիքներ էին ադոնք որ նաւը ծռեցին ընթրողները զեղցնելու չափ։ Հղիմացողներ սկսան մէկիկ մէկիկ քաշուիլ Գերմաններէն սկսելով։ —ծովը բռնեց ճամբրդները։ Նաւապետն անտարբեր ըլլալ կ'թուէր եւ երբ ամէն ոք մէկ կողմ կ'իյնար, գրան

չկայ» կ'ըսէր։ Դիշերը կոխած էր արդէն, երբ ճամբորդները գէշցած քաշուած էին եղջիւրաձև անկողիններուն մէջ։ Ես ալ քաշուեցայ սրտի նեղութեամբ մը։ Հոս օրուան անձրեւէն պաղատած, Սեւ ծովու կատակներուն մատնուած էինք։ Քաշուեցայ մթին սենեկիկը՝ հէլլէնին քովերը։ կարելի չէր քուն ըլլալ։ աղուէսի քուն մը կ'թուլցնէր մեր կոզքն և նաւին սասանումը կ'թմրեցնէր մեր ուղեղն։ այս վիճակին մէջ կ'սպասէինք առաւօտուն։ Տաղտկալի էր գիշերը։ ճամբորդներէն ոմանք սոխկուած էին որկորը պատռող անախորժ ձայներով խանձել վրդովուած կուրծքերը։ Եւ այս վրդովումն այնքան սասարկել եղաւ որ յաջորդ գիշեր նաւապետն ալ պակեցաւ։ ՃԱՄԲՈՐԴ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ.— Օսմ. և հելլէն պատուիրակաց ԲՇ- օրուան գումարումը, կ'ըսէ Լ. Հէրըլա, կարճ եղաւ, որովհետև հելլէն պատուիրակները ստացած չէին Աթէնքէ իրենց խնդրած լրոյը հրահանգները։

—Օսմանեան եւ հելլէն պատուիրակները երէկ ալ չկրցան ի նիստ գումարիլ, որովհետև հելլէն պատուիրակները դեռ ամբողջովին չեն ստացած Աթէնքէ սպասուած հրահանգը։ Հելլէն դաշնիին, որ այս հրահանգը տալու համար ՇԲ. խորհրդակցեցաւ, որոշեր է այս մասին զեկոյցներ ընել Մեծ Տէրութիւնաց։ Պատերազմէն զատ ուրիշ օսմ. հպատակաց ըլլալիք հատուցման խնդիրն, որ այժմ բանակցութեանց առարկայ է, մէկ քանի օրէն պիտի կարգադրուի ի նպաստ օսմ. հպատակաց։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԻԾՈՑ գծման յանձնաժողովն իր նախնական աշխատութիւնները պիտի կատարէ ի Լարիսա։ Նախ թուղթի վրայ նոր քարտէսը պիտի գծէ եւ յետոյ սահմանագլուխ պիտի երթայ։ Սահմանի գծման գործողութիւնը պիտի կատարուին արեւելքէն արեւմուտք։

ՀԱԿԱԿՇՌԻ յանձնաժողովոյ անդամք՝ անցեալ շաբթու Աթէնքի Մեծն Բրիտանիա օթեւանին մէջ ամէն օր դումարուելով, երկրին ելմտական կացութիւնն ուսումնասիրեցին իրենց ստացած պաշտօնական տեղեկագիրներու վրայ։ Կ'ըսուի թէ աշխատութեան բաժանում ըրած են իրենց մէջ։ Իւրաքանչիւրը պիտի ուսումնասիրէ պաշտօնական մը ելմտացոյցն՝ հարկ եղած խնայողութիւնները սահմանելու։ Պատերազմէն մին ըսեր է թէ նախնական աշխատութիւնը ժամանակի կ'կարօտին եւ առնուազն երկու ամսուան պէտք կայ ելմտական հակակշռի ծրագիրը պատրաստելու։ Պատերազմաց միջեւ անհամաձայնութիւն կայ հակակշռի պայմաններուն վրայ։ Գերման պատուիրակին ինչ ինչ առաջարկութեանց համակարծիք է Ֆրանսայի պատուիրակը, բայց մի-մի սները կ'մերժեն։ Վիճաբանութիւնը կ'կատարուին հակակշռի օրենքդի մը վրայ որ բոլորովին տարբեր է լրագրաց հրատարակած։ Մ. Սրբէդր յայտարարեր է որ երկրին վերկանական իրաւունքներուն պիտի չդպչուին։ Հրատարակեալ ծրագրին համար կ'ըսուի թէ սուելի պահանջատերաց իղձերը կ'պարունակեն, բայց յօդուածոց մէկ քանին վիճաբանութեան ենթարկուած չեն։ Յանձնաժողովոյ նախագահութիւնը պիտի յանձնուի իտալեան պատուիրակ Մ. Պոլիօի։ Յանձնաժողովին ելմտական պաշտօնատուն մատուցած յիշատակագրով պահանջեց իրեն թաղուլ Պիրէոնի կամրջաղի մաքսատանց հասոյթներն, ինչպէս նաեւ ադի կամ ծխախոտի մենաւաճառն և կամ գրոչմաթուղթի եւ ուղղակի տրոց հաստատեալ ծրագրին համար կ'ըսուի թէ սուելի պահանջատերաց իղձերը կ'պարունակեն, բայց յօդուածոց մէկ քանին վիճաբանութեան ենթարկուած չեն։ Յանձնաժողովոյ նախագահութիւնը պիտի յանձնուի իտալեան պատուիրակ Մ. Պոլիօի։ Յանձնաժողովին ելմտական պաշտօնատուն մատուցած յիշատակագրով պահանջեց իրեն թաղուլ Պիրէոնի կամրջաղի մաքսատանց հասոյթներն, ինչպէս նաեւ ադի կամ ծխախոտի մենաւաճառն և կամ գրոչմաթուղթի եւ ուղղակի տրոց հաստատեալ ծրագրին համար կ'ըսուի թէ

—Ռուսաստանի մէկ քանի տեղերուն մէջ ձիւն տեղայ։ Բարբինիի մէջ այնչափ սառակի ցուրտ կ'ընէ որ մարդ մը սառելով մեռաւ է։

—Աբգայական հրամանաւ օրաշուեցաւ ցրուել արեւմտեան նաւատորմիղները։

—Եգիպտական պաշտօնատունն հերքեց այն լուրը թէ հանգստեան կոչուած պաշտօնէից ամսաթոշակներն ալ պիտի զեղչուին։

—Ամսոյս 12ին Աթէնքի պանքային վարչի մասնաճիւղը գողեր մտնելով դրամարկղը ծակեր են, բայց բան մը չեն կրցեր գողնալ։

ԹԵՍԱԼԻԱՅԻ.— Աթէնքէ կ'հեռագրեն թէ Թեսալիացի բաղաքներու գաղթականք իրենց տեղերը կ'դառնան։

ԹՈՐԹԻԼՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.—Աթէնքէ նոյ. 1 թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հարիւրապետ Բաֆվորուալօ նոյն օրը ներկայացեր է՝ թորթիլներու խնդիրը քննելու համար կազմուած յանձնաժողովին։ Հարիւրապետն երկար յիշատակագիր մը մատուցեր է, որուն մէջ կ'ամբաստանէ Մ. Անասպասիս ճարտարագէտ՝ իբր միակ յանցաւոր թորթիլներու պատճառած չուտենալուն։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒԻՐ.— Ռուս զրահաւոր Նէփոլա Ա. ի մասայ Պիրէոն կ'սպասուի։ Ուրաքէց զրահաւորը Վալօ ժամանեց։ Աւստրեան Ֆրանց Եոզէֆ զրահաւորն Հանեայէ Պիրէոն պիտի երթայ։

ՍԱՄՈՍԻ իշխանութիւնը վար գրին շղթեանաւ մը սրուն մէջ կային հեղլէն կամաւորներ որք իրենց երկիրը կը դառնային։

ՀՐԱՑԱՆՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.—Աթէնքի մէջ, կ'ըսէ Մոնիդէօռ, պաշտօնապէս կ'հերքեն այն լուրը թէ Պիրէոնէ զբրկուած 10,000 հրացան Կրեայի մէջ բռնուած ըլլան։ Իտալացիք շղթեանաւ մը բռներ են որուն մէջ անոնք թուով զէնքեր կան եղեր։

ԱԹԻՆԷԷ Նոյեմ. 2 թուով կ'հեռագրեն թէ հելլէն կառավարութիւնը կ'պարտաւորի բանակցիլ 200 միլիոն արախմիի փոխառութիւն մը կնքելու։ որուն կէսը պիտի յատկանայ պաշտպարգմական առզանքին եւ կէսն ալ երկրին ուրիշ պէտքերուն։

—Պատերազմական պաշտօնատունն հրամայեց 7000 պահեստ եւս արձակել։

ԿՐԵՏԷ.— Մալիւմագի մէջ կ'կարդանք.—«Հերքուած է Հավասի հաղորդած այն լուրը թէ Լիւքսենբուրգցի գնդ. Շեֆէր Կրեայի կուսակալ պիտի անուանուի։

—Կրեայէ ուանուած լուրերու նայելով, կ'ըսէ Մալիւմագ, կացութիւնը կ'ծանրանայ։ Ապստամբք վերջերս իտալացի զօրաց վրայ զէնք պարպելով երկու հոգի վիրաւորեր են. ասոր վրայ որոշուեր է Գրեայի ժողովրդեան զէնքերն հաւաքել։

—Ֆրանս. թերթեր կ'ըսեն թէ Ֆրանս. զինուորաց ձմերանոց որոշուած են Սիգեռ և Սրբիլանկա։ Բացի ի ծովակալին պահանջմամբ չարժուած ռազմաւորներ և զօրանոցի վերարերեալ իրերէններ պիտի զրկուին։ Հանեայի, Սրբիլանկայի եւ Սիդիայի առողջապահական վիճակը դոհացուցիչ է։ Ֆրանս. զօրքերն, որք ամէն կերպով լաւ վիճակի մէջ կ'գտնուին, յաճախ զինուորական պտոյտներ կ'կատարեն և կղզւոյն ներսերու բնակչաց կողմէ լաւ ընդունելութիւն կ'գտնեն։

—Հանեայէ հոկտ. 31 թուով կ'հեռագրեն թէ անգլ. զօր. 19 մէջ հիւանդութիւնը կ'նուազայ։ Այժմ Բոսիա հրուանդանը գտնուող անգլ. զօրաց 3ը ծանրապէս հիւանդ են. 90 ալ հիւանդանոց կ'գտնուին։

—Անգլ. բոլոր թեղանոթափիպ զինուորք և Սկոտիացիներու մեծ մասը Գանտիայէ ճամբայ ելեր են դէպ ի Մալթա։

—Կ'ըսուի թէ ապստամբաց ներկայացուցիչք ի Միլորոգաս գումարուած տաւնին, անոնցմէ Վէնիզէլոս, Քաքուլի և Քարալի ապանուեր են։ Ապստամբաց ներկայացուցիչք որոշեր են Արքատիի վանս մէջ գումարիլ։

ՏՐԳ. Տ. ՏՅՈՒՐ

ՄԱՆԱԳԷՏ ԱԿԱՆՋԻ ԲԺԹԻ ԵՒ ԿՈԿՈՐԴԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆՑ

Այս ճարտար բժիշկ ոչ ակնկիր քթի եւ կոկորդի հիւանդութեանց մասնագիտութեամբ մեծ հռչակ հանած է, գլխաւոր վերջին գիւտերու և նոր մեթոտներու կիրառութեամբ։ կատարելապէս կ'բժշկէ դիմող հիւանդները։ Դարմանատունն առաջուան պէս կ'ընդունի Բերայի շտակ ճամբան Անգլիական դեղարանի վերնայարկը։ մուտք քովի մայանաւոր դուռնէն։ 30—5

—Ռուսաստանի մէկ քանի տեղերուն մէջ ձիւն տեղայ։ Բարբինիի մէջ այնչափ սառակի ցուրտ կ'ընէ որ մարդ մը սառելով մեռաւ է։

—Աբգայական հրամանաւ օրաշուեցաւ ցրուել արեւմտեան նաւատորմիղները։

—Եգիպտական պաշտօնատունն հերքեց այն լուրը թէ հանգստեան կոչուած պաշտօնէից ամսաթոշակներն ալ պիտի զեղչուին։

—Ամսոյս 12ին Աթէնքի պանքային վարչի մասնաճիւղը գողեր մտնելով դրամարկղը ծակեր են, բայց բան մը չեն կրցեր գողնալ։

ԹԵՍԱԼԻԱՅԻ.— Աթէնքէ կ'հեռագրեն թէ Թեսալիացի բաղաքներու գաղթականք իրենց տեղերը կ'դառնան։

ԹՈՐԹԻԼՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.—Աթէնքէ նոյ. 1 թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հարիւրապետ Բաֆվորուալօ նոյն օրը ներկայացեր է՝ թորթիլներու խնդիրը քննելու համար կազմուած յանձնաժողովին։ Հարիւրապետն երկար յիշատակագիր մը մատուցեր է, որուն մէջ կ'ամբաստանէ Մ. Անասպասիս ճարտարագէտ՝ իբր միակ յանցաւոր թորթիլներու պատճառած չուտենալուն։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒԻՐ.— Ռուս զրահաւոր Նէփոլա Ա. ի մասայ Պիրէոն կ'սպասուի։ Ուրաքէց զրահաւորը Վալօ ժամանեց։ Աւստրեան Ֆրանց Եոզէֆ զրահաւորն Հանեայէ Պիրէոն պիտի երթայ։

ՍԱՄՈՍԻ իշխանութիւնը վար գրին շղթեանաւ մը սրուն մէջ կային հեղլէն կամաւորներ որք իրենց երկիրը կը դառնային։

ՀՐԱՑԱՆՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.—Աթէնքի մէջ, կ'ըսէ Մոնիդէօռ, պաշտօնապէս կ'հերքեն այն լուրը թէ Պիրէոնէ զբրկուած 10,000 հրացան Կրեայի մէջ բռնուած ըլլան։ Իտալացիք շղթեանաւ մը բռներ են որուն մէջ անոնք թուով զէնքեր կան եղեր։

ԱԹԻՆԷԷ Նոյեմ. 2 թուով կ'հեռագրեն թէ հելլէն կառավարութիւնը կ'պարտաւորի բանակցիլ 200 միլիոն արախմիի փոխառութիւն մը կնքելու։ որուն կէսը պիտի յատկանայ պաշտպարգմական առզանքին եւ կէսն ալ երկրին ուրիշ պէտքերուն։

—Պատերազմական պաշտօնատունն հրամայեց 7000 պահեստ եւս արձակել։

ԿՐԵՏԷ.— Մալիւմագի մէջ կ'կարդանք.—«Հերքուած է Հավասի հաղորդած այն լուրը թէ Լիւքսենբուրգցի գնդ. Շեֆէր Կրեայի կուսակալ պիտի անուանուի։

—Կրեայէ ուանուած լուրերու նայելով, կ'ըսէ Մալիւմագ, կացութիւնը կ'ծանրանայ։ Ապստամբք վերջերս իտալացի զօրաց վրայ զէնք պարպելով երկու հոգի վիրաւորեր են. ասոր վրայ որոշուեր է Գրեայի ժողովրդեան զէնքերն հաւաքել։

—Ֆրանս. թերթեր կ'ըսեն թէ Ֆրանս. զինուորաց ձմերանոց որոշուած են Սիգեռ և Սրբիլանկա։ Բացի ի ծովակալին պահանջմամբ չարժուած ռազմաւորներ և զօրանոցի վերարերեալ իրերէններ պիտի զրկուին։ Հանեայի, Սրբիլանկայի եւ Սիդիայի առողջապահական վիճակը դոհացուցիչ է։ Ֆրանս. զօրքերն, որք ամէն կերպով լաւ վիճակի մէջ կ'գտնուին, յաճախ զինուորական պտոյտներ կ'կատարեն և կղզւոյն ներսերու բնակչաց կողմէ լաւ ընդունելութիւն կ'գտնեն։

—Հանեայէ հոկտ. 31 թուով կ'հեռագրեն թէ անգլ. զօր. 19 մէջ հիւանդութիւնը կ'նուազայ։ Այժմ Բոսիա հրուանդանը գտնուող անգլ. զօրաց 3ը ծանրապէս հիւանդ են. 90 ալ հիւանդանոց կ'գտնուին։

—Անգլ. բոլոր թեղանոթափիպ զինուորք և Սկոտիացիներու մեծ մասը Գանտիայէ ճամբայ ելեր են դէպ ի Մալթա։

—Կ'ըսուի թէ ապստամբաց ներկայացուցիչք ի Միլորոգաս գումարուած տաւնին, անոնցմէ Վէնիզէլոս։ Քաքուլի և Քարալի ապանուեր են։ Ապստամբաց ներկայացուցիչք որոշեր են Արքատիի վանս մէջ գումարիլ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ զօրաքանակաց ճմռանային առզամփոքձերն ուրիշ տարիներէ աւելի ընդարձակ կերպով պիտի կատարուին։ Կ'ըսուի թէ ամբողջ պահակխումբը պիտի մասնակցի՝ կայսեր հրամայութեամբ։

ՍՊԱՆԻԱ եւ Մ. Նահանգք համաձայներ են մինչեւ ամերիկեան Խրզգարանին վերամուտ լեռամագել փոխանակուած վերջին ծանուցագիրներու հրատարակութիւնը։

—Սպանիոյ կառավարութիւնը նախատեսելով որ Մարէշալ Պլանքոյի Հավանա ժամանելուն կրնան դժուարութիւնք ծագիլ, հեռագրեց զօր. Վէյլերի արձակել կամաւորներն որք չատ անձնուէր են իրեն։ Ասոնց պայք հեռագրեր են ի Մադրիտ թէ արձակումն եթէ տեղի ունենայ, պատասխանատու չեն իրենց զինուորներուն համար։

—Մ. Սակաթա պատուեցիրապային ինքնօրինականաց պետ Մ. Լապրա հեռագրել Բարդօ-Ռիզօ, հաւատալու համար թէ կառավարութիւնն հրահանգ զրկած է զօր. Մարտինէ, որպէս զի փոքր Անդիլեանց մէջ ալ գործադրէ Ռուպայի բարենորոգումները։ Հեռեւաբար Ռուպայի և Բարդօ-Ռիզայի ինքնօրինակաք պիտի միանան յաջեցելու համար այն դժուարութեանց, զոր ինքնօրինութեան հակաակորդք կ'հանեն թէ՛ փոքր Անդիլեանց և թէ Ռուպայի մէջ։

ԱՆՏՐԷ Ի ԲԵՌԼԻՆ.— Երէկ ծանուցինք թէ Մրեպզերկի մտ օգնութիւն խնդրող ձայներ լսուած են։ Մ. Նորանենքիոլա Ամերիկոպատերիմբարքին յայտարարեր է թէ այդ ձայներ սանդիներու շարժումէն կրնան յառաջ գալ և կամ ուրիշ հանգամանքներէ։ Այս ձուկի որսորդաց ձայներն են։ Սակայն կրնայ ըլլալ ալ որ Անտրէի ընկերք եղած ըլլան։ Մ. Նորանենքիոլա փափաք կ'յայտնէ որ չուտով արշաւախումբ մը զրկուի այդ տեղը՝ Նուէնենքիոյ ծախքով։

ՅՐԱՆՍԱՑԻ Երեսփ. ժողովն անցեալ ՇԵ. ի նստին մէջ, յետ վիճաբանութեան 13ի դէմ 529 քուէով ընդունեց օրինաց ծրագիր մը, որ կ'գծէ գործարաններու, հանքերու եւ ուրիշ զանազան տեղեր աշխատող գործաւորներու հանդիպած արկածներու պատասխանատուութեան ստիճանը։ Այդ օրինագծին առաջին յօդուածին տրամադրութեան համաձայն այն ամէն գործարանաց մէջ, ուր պայթուցիկ նիւթեր կ'գործածուին կամ կ'շինուին, և որոց մէջ մարդու կամ կենդանիի մը ուժէն տարբեր ուժերով շարժող մեքենաներ կ'գտնուին, եթէ գործաւորք ս եւ է արկածի մը ենթարկուին, իրենք կամ իրենց փոխանորդներն իրաւունք ուրին տուգանք մը պահանջելու գործատերերէն։ Տրպիրը կ'պարունակէ 30 ե աւելի յօդուածներ, որք մանրամասնօրէն կ'գծեն արկածին ծանրութեան համեմատութեամբ տրուելիք տուգանքը։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Դիլահի արշաւախումբին վրայ քանի օրէ ի վեր լուր չառնուեցաւ, որովհետև իր գործողութիւնները դադրեցուցած էր, աւելի խնայելով կազմակերպուելու համար, եւ ասոր պէտքն զգացած էր Շակրա-Ռոդալի ճակատամարտէն յետոյ զոր մանրամասնօրէն ծանուցինք։ Վերջին լուրերու նայելով, արշաւախումբը պիտի սկսի իր յառաջխաղացութիւնն Աֆրիտներու եւ Օրաքզայիներու դէմ։ Արդէն Պէնկալի հեռեւակայ 15դ գունդը Խարբայէ (Սամանա լերանց եւ Խայբրի հովին մէջտեղ) ճամբայ ելաւ։ հեռացնելու ապստամբները որք չատ մօտէն կ'նեղեն անգլ. զինուորական կէտերը։ Զօրագունդին հրամայաբէ՝ գնդ. Հասոս ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Նոյնպէս գեր-գնդ. Սէյմ մինչեւ Սամբակա հեռաղգուութիւն մը կատարած միջոցին վիրաւորուեցաւ ապստամբներէն որք չատ հեռուէն կրակ կ'ընէին, եւ կէսօրէն յետոյ Սամբաղա կիրճին գագաթն հասաքաւած մնացին։ Անցեալ Ուր. արշաւախումբին զօրաքաղներէ մին ձորն ի վեր պիտի յառաջանար եւ միւսն ալ պիտի պահպանէր ետքարքարայի անգլեւնդիկ բանակատեղն, ուր կ'գտնուի Սբը Ուիլէմ Լոքարդ։ Բէշավարի զօրագունդը միւս Պարայի աւանցը կ'գտնուի։ Բէշավարի հարաւակողմէն կ'ըսուի թէ օգնութեան կ'ըսպասէ աւելի առաջ երթալու։

—Նորէ՛ Սինկ ամրոցէն կ'դրեն Դրուդէի թէ դերի ինկած ապստամբներէն հարկ եղած տեղեկութիւններն առնուելէ յետոյ, զանոնք բացուելու տեղ մը տանելով հրացանի բաներ են։ Դրուդէ պժգալի կ'գտնէ հրացանի բռնելու այս գործողութիւնն եւ կ'յուսայ որ քենաթեամբ հաստատուի սուա ըլլալը։

—Սբը Ուիլիէմ Լոքարդ, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, արիեց Սամբակայի կիրճին։ Ապստամբաց դիրքը չատ զօրաւոր է եղեր։ Անդլեանդիկներէն սպայ մը մեռեր եւ ուրիշ մը վիրաւորուեր է։ Սպարապետն յարձակեր է Արանկայի վրայ։

ՄՐ. ՃՈՐՃ ՌՈՒԼՄԻՆՆ՝ պալատական վակոնները հնարիչին կասկը բացուեցաւ։ Կնոջը կ'թողու իր քնակատրանն և 250,000 անգլ. ոսկի։ Իր աղջիկներէ իւրաքանչիւրին՝ օրք ամուսնացած են՝ 450,000 անգլ. ոսկի։ Բայց երկու մանչ զաւակներք՝ Ճորճ ու Սանէրը Բուլէմ՝ գրէթէ ժառանգութիւնէ զրկուած են, որովհետև իւրաքանչիւրին տարեկան 600 ոսկի կամուտ միայն կ'թողու։ Կտակագրոյն մէկ քանի երեսները գրաւած են այն պատճառներն որոնցմով այս խիստ որոշումն արուած է։ Կտակարարն ի մէջ այլոց կ'ըսէ.— «Նկատելով որ իմ զաքներեցս եւ ոչ մին ցոյց տուաւ պատասխանատուութեան գիտակցութիւնը, զոր ըստ իս անհրաժեշտ է ունենալ, ընդարձակ կալուածներու եւ մեծամեծ գումարներու յանձնմանն համար, մեծապէս ցաւելով հանդերձ զրաւաւորուած եմ, ինչպէս յատկորէն իրենց ալ յայտարարեցի, ամենոց նկատմամբ իմ կտակային արամադրութիւններս սահմանափակել այնպիսի դումարներու որք իմ բանաւոր դատաստանս արտադրեն անոնց կանգնապահովելու։»

ԴԵՂԻՆ ՏԵՆԻ.—Նիւ-Եորք կ'հեռագրեն թէ Մեմֆիսի մէջ դեղին տենդի մէկ քանի դէպքեր պատահած ըլլալով, քաղաքացոց մէջ դողդոջելու հոսանք մը կայ։ Նոր Օրլէանի զանազան թաղերուն մէջ նոր դէպքեր պատահած են։ Սոյն հիւանդութեան տարածուելուն պատճառն հիմնական օդին գէշութիւնն ըլլալ կ'կարծուի։ Մեմֆիսի մէջ պատահած են 17 դէպքեր որոց 3ը մահացու։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ կ'ծանուցանեն մահը նշանաւոր բնասէս եւ բնապատում Ալեքսանդր Միլնթն Ռոսի։ 65 տարեկան էր, ընկի Գանատայի էր և յետոյ եկած ի Նիւ-Եորք ուր իր պարզ տոպագրիչ գործի սկսաւ։ 1851ին բժշկականումանց հետեւեցաւ։ 1855ին ուսուցիչ էր արդէն։ Ամերիկայի գերութեանց բարձման գործին մէջ մեծ մասնակցութիւն ունեցաւ, եւ Գանատայի մէջ Լինքոլնի գաղանի գործակալն եղաւ։ Մեծ հակառակորդ մ'էր պատուասաի, զոր ոչ միայն ծաղկի հիւանդութեանց անօգուտ, այլեւ համաճարակի մը ատեն հիւանդութեան տարածուելուն պատճառ կ'համարէր։ Այս հիւանդութիւնէն չվարակուելու համար, առողջապահական խիստ զգուշութիւններ եւ հիւանդները մեկուսացնել կ'հրամայէր։

ՊԱՊԸ կարդինալաց յաւաջիկայ ժողովին մէջ բանախօսութիւն մը պիտի արտասանէ, իտալեան գահլիճին Սեկեղեցոյ հանդէպ բռնած քաղաքականութեան դէմ։

ՈՒԱՇԻՆԿԳԻՆԷ կ'հեռագրուի թէ Մ. Նահանգաց, Թուսիոյ և Ճարոնի պատուիրակներն յետ բանակցութեան որոշեր են ծովուն բացերը փակրսութիւնը բալորովին դադրեցնել, բաւական է որ Անգլիա եւ Գերմանա հաւանին։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԲԵՌԼԻՆՈՒՐԿ, 1 Նոյ.— Ջօրն եւ Զարուհին Զարքաքէ-Սէլօ հասատուեցան։

ԶԷԴԻՆԷԼ.— Նիքոլա իշխանն հոս վերադարձաւ։

ՄՈՍՇՍ.— Պելգիոյ թագաւորն այսօր կէս օրէն վերջ այցելեց Իտալիոյ թագաւորն եւ թագուհին, իրիկուան նարէն Միլան եւ Ճենովա մեկնեցաւ։

ԵԱՇ.— Ռումանիոյ թագաւորն եւ թագուհին հոս եկան ներկայ գտնուելու համալսարանի չէնքին բացումին, եւ համակրելից ցոյցերով ընդունուեցան։ Ռուս կառավարութեան հրամանաւ Պեսարաբիոյ կառավարիչ զօր. Բոնդարենկովիչ Բիշնեւ եկաւ իր յարգանքը մատուցանելու Ռումանիոյ թագաւորին եւ թագուհւոյն։

ՀԱՎԱՆԱ.—Ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն մ'ըրաւ զօր. Պլանքոյի։ Զօր. Վէյլէր հեռագրով իր ողջոյնները զրկեց Սպանիոյ կառավարութեան։

ՏՐԳ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ գեղջ., ծննդաբերչական և մոլեխնի հիւանդութեանց.—Բերա, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միրք փողոց թիւ 4, ուր ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի։ 10—30

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեկէն մեզ կ'ծանուցանեն որ թէեւ հաստատութեան տարեկան ծախքը չէ եկած. բայց փոխարէն ժամանակին առնուած է չէքին 12½ դրչ.էն 1,500 չէքի։—Թէպէտ ամէն ճշմարտութեանց աղբիւրն և ամէն լոյսերու կեդրոնը Մեծ Նորանի մէջ թիւ 48-51 չէ ճառիւ, բայց մեզ հաճութեամբ կ'արձանագրենք այս լուրը, մաղթելով որ այս ձեռ հայ անցեալ ձմրան պէս, հիւանդները ցրտահար չդողան իրենց անկողիններուն մէջ, յաւիտենապէս չտաքցնող չէնի սարսռներուն երեսէն։— մաղթելով որ Հաստատութեան զանազան յարկերու զատապարելը իրարմէ պայտ չդողնան, եւ այս պատճառաւ իրարու հետ զիշեր ցերեկ չկռուելուն,—եւ մաղթելով որ, վերջապէս, Պատ. Հոգաբարձութիւնը չպարտաւորի ձմրան ճիշդ մէջտեղը, Դազար Զէյմէկն թաց վայրեր գնել չէ՛ տա չէ՛։ 100ին 60 աւելի սուղ քան ուրիշ մէջ։ Մնաց որ, այս ձմեռ պատասպարարներն այնքան չատ են որ իրենց չունչումն ալ պիտի կրնան տարքալ մինչեւ մէկ ստիճան, ինչ որ անգամ մ'ետ կ'ապացուցանէ թէ չարիքն ալ բարիք կ'նոխի երբեմն։

—Երէկ Կրօն. ժողովն իր չաբաթական նիստն ըրաւ Պարիզքարանի մէջ, ատենապետութեամբ Յովհաննէսեան Տ. Գրիգորիս Սրբազանի։ Ներկայ էին ութ անդամք։ Մ. Պարիզքը Հայրը թէեւ կանոնի եկած էր Պարիզքարան, բայց մինչեւ իրիկուն ուշ տեսն այցելութիւններ ընդունելոյ և ընթացիկ գործերով զբաղեցաւ, և չկրցաւ նախագահել ժողովին, որ ի մէջ այլոց զբաղեցաւ հետեւեալներով. 1. Ռատոսդի առաջն. տեղապահ Տ. Բարթուղիմէոս Ծ. Վ. Պաղճեան ժողովին կանխագոյն որոշման համաձայն Մալկարա երթալով, տեղւոյն Տ. Թէոդորոս քհնյ.ի խնդրոյն մասին կատարած է քննութիւն մը, որով հաստատուած են եղած տմբատանութիւնքը։ Տ. Բարթուղիմէոս Վ.ի զրկած տեղեկագրոյն վրայ ժողովը տնօրինեց պարտ. ու պատշաճը։ — 2. Մշոյ առաջն. տեղապահ Յակոբեան Տ. Վարդան Վ. Պարիզքարքարանի գրած էր տառապագին ու սրտաբուխ վիճակը կարդ մը ամուսնացեալ կիներու, որոց երիկները երկար տարիներ պանդխտութեան մէջ կ'մնան, ու իրենց տունը տեղը չեն հաղորդեր։ Այս վերջիններէն կան ալ որ ուրիշ տեղեր տժամոյ կենակիցներ ընտրած են, եւ ոմանք բոլորովին անյայտացած։ Կրօն. ժողովն որոշեց Փախանորդարանի միջոցաւ հայրական յորդորներ գրել այդպիսեաց ի զգաստութիւն։(*)—3. Հայազգի մը, որ կրօնափոխութեան դիմելով եղբօրը քէնին հետ ամուսնացած էր, այդ անդամ զղջման գրով մը դիմած է Պարիզքարքարան Հայ. Եկեղեցւոյ գիրկը վերադարձնալու համար։ Կրօն. ժողովն անընդունելի համարեց եւ մերժեց խնդրագիրը։— 4. Երաժշտարան Զուլֆեան Գրիգորի քննութեան տեղեկագիրը կարդացուելով, ըստ վկայութեան քնիչ երաժշտարան Խաչեան Տ. Գարրիէլ աւագ քհնյ.ի, երաժշտութեան ուսանելու ձայնագէտ դասատուի վկայական տալ որոշուեցաւ յիշեալին։ —5. Աժէրեան Տ. Գարեգին Վ. Գանտիլլի եկեղեցւոյ մնուկէն ամսականներու չվճարուելու մասին բողոքագիր մը առած էր։ Փոխարինը զարժանը տնօրինել խնդրուեցաւ։

—Լազարեան ձեռարանի վերատեսուչ հանդուցեալ Բանանեանի տեղ, Ռուս մը նոյն պաշտօնին կոչուեր է, այն է՝ մի ոմն Վասիլոյա Միլլէր, որ Բերլեբելքինի մասնաւոր դիմաղրոնին կամ միջնակարգ վարժարանին մէջ աւուրերէնի դասատու է եղեր։ Ու դեռ կարծողնե՞ր կան թէ Լազարեան ձեռարանն հայ հաստատութիւն մ'է։

—Պ. Լեւոն Մսերեանց, ուսուցիչ Մոսկուայի Համալսարանին մէջ, Բեռլերպարզի Համալսարանին մէջ պաշտպաներ է համեմատական լեզուագիտութեան Մագիստրոսի ատիճանին համար պէտք եղած ճառ, ու ստացեր է այդ ատիճան։ Բարիզի Սարբոնայի Համաժողովին մէջ ուսումնասիրութիւն մը կարդացած էր Տարօնեան գաւառաբարբառին վրայ։

—Երէկ, Կիւլպենկեան Պատրիկ Լիֆ., ըստ յանձնարարութեան Գր. Ս. Ժողովոյ, մէկ ժամէն աւելի խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Ս. Պարիզքարք Հօր հետ, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան նոր կազմակերպութեան նկատմամբ։

(*).—Աղէ՛կ դաբման, չիտակը։ Բնաս մեզ, որոշեալ տարիք մը եաքը, պէտք է կիներն արտաքին ի կրկին ամուսնութիւն,—չպարտաւցած։ Ե. ԽՄԲ.

Ցեռոյ, Թագաւորեան Տիգրան էֆ. եւս այցելեց Ս. Պարիզքարք Հօր, և նոյն խնդրոյ վրայ առանձին և երկար տեսակցութիւն մ'ունեցաւ։

—Ազգ. Հիւանդանոցի հրաժարական հոգաբարձութիւնն ու ենթակոմիտէն ալ ինքնակոչութիւնը վերջին նիստ մ'ընել հրաւիրեալ էին Մեծ Նոր խանի մէջ, սակայն նոյն հիւանդերին միայն Դուկասեան Նշան էֆ. անձամբ պատասխանեալ էր։ Հետեւապէս տեղի չունեցաւ այդ նիստ։

—Անոնք ապրց եւ կարօտեալց ենթամակարութիւնն որ երէկ ի նիստ հրաւիրուած էր, չկրցաւ գումարիլ։

—Պարսից դեսպան Միրզա Մահմուտ խան, ընկերակցութեամբ Ա. թարգման Յովհաննէս խանի, երէկ ժամը 10ին Պատրիարքարան երթալով այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարքին, և երեք քառորդ ժամու չափ տեսակցեցաւ Ն. Սրբազնութեան հետ։

—Երէկ, Տ. Եղիշէ եպիսկ. Ապահունի, Տ. Մկրտիչ Արքեպիսկ. Վեհապետեան, Տ. Գէորգ Մ. Վ. Եղեցեան, Տ. Վարդան Մ. Վ. Պրօխորոնեան, Տ. Եղբայր Սաչեան, Գրնոլը եկեղեցւոյ Տ. Վահան քհնյ.ն եւ այլք Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացան ինչ ի՛ նպատակ մեր ընդարձակ պատմեալ։

—Ս. Պատրիարքը գրեց Իզմիրի Առաջնորդ Տ. Ներսէս Մ. Վ. Ասլանեան՝ պաշտօն մը տալ Եղեկայի Տ. Մարգոս քհնյ.ին որ այժմ Իզմիր կ'ուզէ մեկնիլ։

— Դաւանաբանի դրսի երկրորդ վարժարանաց Նորաշէնի Հոգաբարձութիւնն Ռ. սուտմ. Խարերդէն վերադարձած ըլլալով, երէկ պաշտօնապէս հաղորդուեցաւ նոյն Թաղին Խարերդոյն։

—Տ. Զաւէն Ծ. Վ. Լիլուզ երթալով աղջի օրը, Ս. Եղիայի համար առաջնոյ Թազ. Խրճուրդ մը կազմեց հետեւեալ 5 անձերէն. Զենոբ Աստատուրեան, Մինրան Ղուկասեան, Յարութիւն Ալանանքեան, Յարութիւն Գալուստեան և Սրապ Յովակիմեան էֆ.ք։

—Մեր Նիկոմիդիոյ բաժանորդներէն մին երէկ նամակ գրելով մեզ, կը գանգատի թէ Բիւզանդիոնեներն հիմակ առաջուան պէս նոյն իրիկունը չեն հասնիր Իզմիր, որովհետեւ միջօրէին կառամիրին չեն յանձնուիր։ Պատճառը մ

բան է։ Ցայսմի է որ իրենց դործովն զբաղող պարտաճանաչ մարդիկ ոչ մէկ ա՛ղ մը դէշ վարմունքի չեն ենթարկուիր։ Աչխարհի վրայ ամէն մարդ հասկցա՛ թէ Թուրքիոյ մէջ ծագած հայկական դէպքը մէկ քանի թելադրիչներու արդիւնքն էր միայն։ Ցիրաբի Հայերէ մեծ մաս մը, եւ աւելի ճիշդն, ընդհանրութիւնը կոչուելու չափ կարեւոր մաս մը հաւատարմական ճամբէն չշեղեցաւ։ Բայց ամենք, եւրոպայէ և ուրիշ տեղերէ եկողներ, թէ՛ իրենք անհանգիստ եղան և թէ կառավարութիւնն անհանգիստ ըրին նոր խռովութիւններ ալ նոյնպէսի թելադրիչներու ձեռքով միայն կ'ծագին. հետեւաբար յայտնի է թէ ամէն ջէլիթենէ ազատ պիտի մնանի ցորչափ այնպիսի փոփոխութիւններ չունենան։ Մանաւանդ որ կայս. կառավարութեան ձեռք առած միջոցներուն շնորհիւ, կարելի չէ որ նորէն խռովութիւնք ծագին։ Արդէն նոյն լրագիրն ալ կ'յայտնէ թէ ստուգուելու պէտք ունի այս լուր։

«Հոյոց համար փրկութեան ճամբան է համակերպիլ Կրօն. ժողովոյ ձեռք առած միջոցներուն, փոխանակ զանազան թելադրութեանց անսալու։ Հայերն աշխատասէր և ժրաջան ժողովուրդ մ'են. ինչպէս մինչև հիմա պատուաւոր աշխատութեամբ յաջողիմած էին, այսուհետեւ ալ այն չաւելն պէտք է երթան։ Եթէ այդ ճամբուն մէջ փրկութիւն չգտնեն թող ըսեն։ Այս կերպով է որ խառնակ վիճակը վերջ պիտի գտնէ եւ դարձեալ կ'այս. կառավարութեան շնորհները պիտի վայելեն, ինչպէս կ'վայելէին դարերէ ի վեր։»

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Անդլիայ ու Պորտկաւառի դեսպանք և Պուլկարիոյ գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով յանձնարարաբար տնտակցեցան Մեծ—Եվարգոսին և տրուցին գործոց նախարարին հետ։

ՌՈՒՍԻՈՅ Նիքոլա Բ. կայսեր գոհակալութեան տարեդարձին առթիւ, երէկ դեսպանատանց պտկանաւորն գրոյներով զարդարուեցան։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄ.—Արմդրոնկի և Իտալիոյ ու Գերմանիոյ զինագործարանաց ներկայացուցիչք երէկ ալ այցելեցին Թէրսանէի գործարաններն եւ օսմ. մարտանաւերը։

ԿԵՍԱՐԻՈՅ Նորընտիր կառավարիչ Բիւքնէատին պէյ երէկ իր նախորդ պաշտօնատեղիէն Կ. Պոլիս եկաւ և ասկից Կեսարիա պիտի ուղեւորի։

ԱՄՍԱՐՈՇԱԿ. — Եվմական պաշտպանատուքը վաղը պիտի գոփ մէկ մէկ ամսաթիւակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնէից և քարտուղարաց։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնն որոշեց որ Բէյնտիրի, Գարթալի եւ Մալթէբէի հեռագիրներուն համար ալ իւրաքանչիւր 20 բառին հարիւր փարա առնուի, ինչպէս կ'ըլայ Վերին Վոսփորի և Կղզիներու համար։

ԼՏԻՐՆԷԻ Նահանգէն մինչեւ հիմակ 201,155 զրչ. նպաստ զրկուած է Բարեգործական Պաղարին։

Ի ԿԱՑՍ. ՊԱՂԱՏ. — Մեծ-Եվարքան եւ նախարարք Բն. կայս. Պալատան մէջ գումարուեցան։

ԴԵՍՊԱՆՔ.— Անգլ. դեսպանը կիրակի իրիկուն սեղան մը տուաւ որուն ներկայ գտնուեցան գերման դեսպանն ընտանեօք եւայլք։

—Իտալիոյ դեսպանը Շբ. Թարապիայի ամարանոցն Բերա փոխադրուեցաւ։ Դերմանականն ալ երէկ։ Անգլիոյ դեսպանատունն յառաջիկայ շաբթու Բերա պիտի իջնէ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանը Ս. Ալեքսանդր պատուանշանի մեծ ժապաւէնը առաւ Պետական Խորհրդոյ քաղաքային ճիւղին անդամ Բոնսդանդէն Դարթէտոսի էֆ.։

ՀՈՂԵՆՀԱՆԻՍՏ. — Սոֆիայի մէջ Բն. Ս. Քրալի մայր եկեղեցւոյն մէջ տեղւոյն մետրոպոլիտն հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեց Ալեքսանդր Գ. Զարին մահուան տարեդարձին առթիւ։ Ներկայ էին Ռուսիոյ ընդհ. հիւպատոսն ընտանեօք և իր պաշտօնեաներով, Վարչական Մ. Սոբոլով, բոլոր նախարարք, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք։ Իշխանին կողմէ երեք պաշտօնատարք ներկայ էին։ Եկեղեցական արարողութենէն յետոյ ներկայք ցաւակցութիւն յայտնեցին ռուս հիւպատոսին։

ՆԵՐԲԻՆ գործոց նախարար Մէմատ փաշայի որդին Մազլում Համտի պէյ՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ Բ. Դրան խորհրդականաց սենեկին օգնական անուանեցաւ։

ՅՐԱՆՍ. ԿԵՂԾ ՈՍԿԻ.— Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ, կ'ըսէ Լ. Հէրըլա, այս միջոցս բաւական թուով ֆրանս. կեղծ ոսկիներ կ'շրջաբերին։ Սպիտակ մետաղէ են շատ նուրբ ոսկիով ծածկուած. արտաքուստ դժուար է զանազանել իսկական ոսկիներէն։ Մանրութեան տարբերութիւնն ալ զգալի չէ։ Բայց ամէն աւելի դրամին եզերքը գտնուած քանդակներուն մեծ ուշադրութիւն ընելու է, որովհետեւ եթէ փոփոխուած ելած չըլլան, շատ անգամ անկատար կ'ըլլան։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ. —Կ. Պոլսէ հնարհաւորական հեռագիր մը ուղղուելով Սերբիոյ նորընտիր վարչապետ Մ. Վասան Եորիէվիչի, յայտարարուեր է թէ նորընտիր վարչապետն պետական այն հաղորդիւտ մարդերէն է որ կ'ճանչնան Թուրքիոյ ու Սերբիոյ շահերը։ Իր անուանումը գրաւական մ'է երկուց երկրաց բարեկամական յարաբերութիւններուն պահպանման։

ՊԷՐԱԳՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ. —Մալիամադ կ'հերքէ այն լուրը թէ երկու Պէրագներ տրուած ըլլան երկու պուլկար մետրապոլիտներու՝ Մգրումիցայի եւ Մեսելիքի համար։ Ֆէնէրի Պատրիարքարանի թերթն՝ Էքլիսիասդիքի Ալիթիա ալ կ'հերքէ այս մասին լրջած զրոյցները։

ԶԱՐԵՀ ՖԻԼԻՊԷՐ Էֆ. անդամ Բենիչ յանձնաժողովոյ, ԵԵ. արձակուրդով Իզմիր կ'ուղեւորի։

ԷՏԻՐՆԷԻ Կ'գրեն թէ խաղողի բերքն այս տարի գոհացուցիչ չէ։ Բայց դիմի վաճառականաց չտա նպաստաւոր պիտի ըլայ, որովհետեւ անցեալ տարիներու մէջ խաղողի ստուգութենէն դիմին այնչափ շատ էր որ օխան մինչեւ 30 փարա և աւելի վար իջաւ, մինչդեռ այս տարի երկու զրուշ կ'ընէ։

ՄԱԲՐԻԹԻԼՂի հաստատութիւնը զմգտնութիւն կ'յայտնէ Արեւ. Երկաթուղոյ Ընկերութեան դէմ մինչ ամէն ձիւռ առային կառախուսքը ժամը 6.12 ին (Ը. Ե.) ճամբայ կ'ելներ զիւղէն, այս տարի 7 ին կ'ելնէ։ Հասարակութիւնն այս մասին թէեւ մէկ երկու հարիւր ստորագրութեամբ խնդրագիր մը տուաւ նոյն Ընկերութեան, բայց բնաւ նկատողութեան չառնուեցաւ։ Մաքրիկլիզիներէ ոմանք չկրնալով ուշ մնալ իրենց գործին, որոշեր են այլուր փոխադրել իրենց բնակութիւնն, որովհետեւ կարելի չէ Մաքրիկիզէն ալ քալելով շուկայ երթալ Եսիդուլէցիներու և Սամաթիացիներու նման, ինչպէս կ'ընեն այս վերջինք։ Կ'լսենք թէ գիւղացիք մտադիր են այս մասին բազմաստորագիր խնդրագիր մը տալ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։ Ցուսանք որ երկաթուղոյ վարչութիւնն ասոր պէտք չի իսղուր, և եթէ ոչ 6.12ին դնէ 6 ½ ին (միշտ Ը. Ե.) կառախուսքը մը կ'յատկացնէ, կանոնակէկ իրենց գործին երթալ ուզողներուն դիւրութիւն մ'ընծայելով։

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՀԻԻՆ Ցանձնաժողովը առի՛ օրը գումարեցաւ նախագահութեամբ Նուրեան էֆ.ի։ Թղթակցութիւնք կարդացուեցան։ Եղիպտոսէն նորէ՛ տասն ոսկի զրկուած է։ Կեդրոնական յանձնաժողովն իր եռամեայ տեղեկագիրը զրկեց։

ԴՈՂԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ ՄԸ. — Բերայի մէջ, կ'ըսէ Մոնիդէօռ, գողերու խումբ մը կայ որք ցրեկ ատեն տուներ մտնելով գողութիւն կ'ընեն. երեսնմ տան մը կ'ներկայանան ըսելով որ տան տէրը զիրի առած է և խոշոր չիներ կ'ուզէ։ Երբեմն Նպաթվանեան և կամ ուրիշ խանութպանի մը հաշիւը կ'պահանջեն տան տիկինէն՝ միշտ ամանոյն բացակայութեանը. յաճախ ալ տան տիրոջ հովանոցն և այլն կ'ուզեն ըսելով որ մոռցած է։ Մոնիդէօռ ոստիկանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

ՊԷՐՈՒԹի մէջ ցայգահանդէս մը պիտի տրուի ի նպաստ Բարեգործական Պաղարին։

ԶԻՆՈՒՈՐԲ.—Կայս. Իրատէով Բաղաքական Բրոլան փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ որուն պաշտօնն է մէկ մէկ ձեռք նոր հագուստ տալ 8000ի չափ հիւանդ զինուորաց որք Կ. Պոլսէ անցնելով իրենց ծննդավայրերը պիտի զրկուին։ Նոյնպէս կարեւորը սնօրինել որպէսզի ամենայն անդորրութեամբ ուղեւորին։

—Մախսուսէի Թափ չոգենաւն անցեալ օր Նիկոմիդիայէ հաղարէ աւելի նոր զինուոր առնելով Ռուսոսդ տարաւ։

ՍԵՐԳԻՈՅ Թագաւորը Թագուհի պատուանշանի մեծ ժապաւէնը Նուբար Մանասդրի կուսակալ Ապտիւլքերիմ փաշայի։

ՇԻՐԲԻՆի կառաբարձ չոգենաւն երէկ առաւօտ Սկիւտարէ մեկնելուն ատիւը կապեցաւ մօտը գտնուած մաղնայի մը շրթային։ Երկուքն ալ հոսանքէ բռնուեցան. չոգենաւը քիչ մնաց որ ցամաք իյնար, սակայն Շիրքեղի ուրիշ չոգենաւք օգնութեան փութալով կառաբարձին անիւն ազատեցին մաղնային չգիտցէն և չոգենաւը կրցաւ ճամբան շարունակել։

ԶԱՒԱԹԻՈՅ մեծ փողոցը մաքարնած Թանաչի խանութի առջի գիշերը գողեր մտան և Թանաչի վայ յարձակելով սկսան նեղել դրամարկղին բանալին տալու։ Բայց Թանաչ յաջողեցաւ անոնց ձեռքէն պրծիլ և օգնութիւն գոչել։ Գողերն իրենց գործիները թողլով փախան։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութեան ձեռնարկեց գողերն երեւան հանելու համար։

ԱՐԿԱՍ.—Սեւ ծովու բերանն առջի օրը ձկնորսի նաւակ մ'ընկղմելով նաւաստիներէ ՅԷՆԷՐՅԻ Լէոնիտի խղդուեցաւ։

ԻԻՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՓԱՆԳ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 94 Միլ.	Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 135 Միլ.
Հասոյթ 1896 տարւոյ	» 18 »	Հատուցած վնասք	» 90 »
Հատուցած վնասք	» 215 »	Ապահովագրեալ գումարք	» 246 »

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆԳԱՆ.
Թուրքիոյ գործակալութեան Տեսչի Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԷԱՆ
Կենաց ճիւղին տեսուչ Տ. ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաֆա, Քարաքէոյ Եէնի Խան Ա. յարկ.

ՏՈՔԹՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԴԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասասիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի յե—ատ—ոդ—ունեն (ըստ տարիքի), ծամողութեան, եւ ապա արտասանութեան երաշխաւորեալ։ «Սկոռբիթ» կոչուած բերանի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար ոգեշնչերու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւնք։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը հիւդ Զրաուշեանց դէմ)։

Դատաբժիշկի յանձնարարդը կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրիստէլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. — Հաւատարելու համար եւրոպոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժներու, ծանօթները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղիներն։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 2 Նոյ. — Նախարարաց Խորհրդոյ յուղեալ նիստ մը եղաւ այսօր նախագահութեամբ կայսերի։ Վարչապետը կրնայ թէ պիտի հրաժարի, եթէ պետական պայմանագիրը չըռաէարկուի։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Թագաւորն իր հօր հետ Նիշ գնաց։ Վարչապետը շրջաբերական ծանոյց դեսպաններուն թէ Միլան թագաւոր մատ չունի նախարարական փոփոխման մէջ։

ԲԱՐԻԶ.—Մեծաբուսական Մ.Շէօրէ Բէյսղնէր պատերազմական նախարարին հաղորդեց քանի մը թղթեր ի նպաստ դաւառաց Տրէյֆիւսի։ (Այս հետաքրքրաշարժ խնդրոյ վրայ յօդուած մ'ունինք վաղը։ Մ. Խ.)

ԱԹԻՆԷ.—Դոդ. Վասոս բարձրագոյն զօրաստուգութեան։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԱՆՏ Գ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄՍԷՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՏՆԱԲՈՅԺ

Բէնսիլվանիոյ Համալսարանէն պատուակալ յիշատակութեամբ վկայեալ, Ֆիլատէլֆիոյ մէջ իր արուեստը գործնական փորձառութեամբ կատարելագործելէ ետքը, հաստատուած է Բերա, Գալաթա-Սերայի դիմաց, ԹԱՏՐՈՆ ՓՈՂՈՑ Թիւ 1, ուր կը գտնուի կիրակէն զատ ամէն օր ժամ 9—12 և 1—5 (ըստ Ե.)

ՎԻԳԴՈՐ ԴԻՐԻՆԿ ԵՒ ԵՂԲ.
ԲԵՐԱ, Նº 505—511 ԲԵՐԱ

50 % ԶԵՂՉ

Վիգդոր Դիրինկ և Եղբարց Բերայի մասնաճիւղն այսօրուընէ 1/13 Հոկտ. 97 Դեշ. սկսեալ կանանց և աղջկանց զգեստեղէնաց տարեկան վաճառումը կ'սկսի։ Վերջին նորաձեւութեանց համեմատ և ընտիր կաուչուկէ պատրաստուած փոքր և մեծ մանթոներ, քաղաքիրէ եւ բրլիւչէ ժաքէթներ, բէլբրին, կտաւէ, մետաքսէ և բէլիւչէ, պոլէրօ տեսակներ ու կանանց և աղջկանց համար պատրաստ հագուստներ։ Ընթերցուհեաց կ'յանձնարարուի այցել այս մեծ վաճառատան Բերայի ճիւղն, և օգտուիլ առիթէն։ 25—11

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՑԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէճէ միպայտա օլունանադ չուդա վէ չըրանն գարարը գաթիի թըլրինը էվվելին 22ինճի չարշանպիհ կիւնիւ վիրիէճէկինտէն թաթիպ օլանարն եէվմը մէղքիւրատ Խազինէի ճէլիլէի միւչարիէ յհատա միւրաճաաթ լյլէ-մէլէրի իլան օլունուր։ 3—3

19 թըրլինը էվվել 313

ՍԵՂԱՆԱԽՈՐԱԿԱՆ
ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Դիները զրէթէ անփոփոխ են։ Երէկ կէս օրէն վերջ, Բարիզի հեռագիրն էր Բոնս. 21 զրչ. 90 սնդ. եւ Երկ. 112 ֆր.։ Այս առաւօտ ալ Բարիզի Սկրնտին փակման հեռագրէն զինն է 21 զրչ. 85 սնդ. Բոնս. ու 112 ֆր. Երկ. եւ Լոնտոնինը 21 զրչ. 75 սնդ.։

—Այս առաւօտ հոս բացուեցաւ 23 զրչ. 35 փր. Բոնս. և 110.5 ֆր. Երկաթուղի։

—Սակարանին հաշուեյարգարման օրը թէեւ Բշ. էր, սակայն գոց ըլլալուն համար, երէկ տեղի ունեցաւ հաշուեյարգարումն, եւ գին որոշուեցաւ, 50 զրչ. բէօր 1000 Բոնս.ի համար, և 36 սնդ. բէօր մէն մի Երկ.ի համար։

—Օրական Սգիլանցը կարժէ 1000 Բոնս.ի համար 110 զրչ. ոսկի դրամ։

ՓԱՐԻԶ

Օսմ. քոնսոլիտէ Ռէնթ Դ. Օ. Ո.	23	36½
Ամէնէն բարձր գին	» 23	37½
Ամէնէն վար գին	» 23	35½
Բուսէլի երկաթ. գոց. ֆր.	110	25
Ամէնէն բարձր գին	110	75
Ամէնէն վար գին	110	12½

ԲՈՍՖՈՐ, 22 Հոկտեմբեր

Օսմ. Ռնս. Սէռի Դ. Օ. Ո.	23	36
Բուսէլի երկաթուղի ֆր.	110	25
Օսմանիէ »	—	—
Ռէյժի »	—	—
Օսմ. Պանքա »	14	20
Քէչի Ժէնէրալ օթթոմ. »	7	—
Երկրագործական Պանքա »	9	—
Սօս. Օթ. Շանմ է Վալ. Ա. Ո.	3	08
Օսմ. Ապահ. ընկեր. »	4	03
Թրամուէյ բաժնթ.	685	—
» Ծուխանա	230	—
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.	496	—
Տէրքօսի Ջուրի ընկ. »	329	—
Քարտ կ. Պալաց »	463	—

ՍԹԻԼԱՆԾ

Քոնսոլիտէ ութ օրուան Օ. Ո.	2	75
» մէկ ամսուան »	»	— —
Բուս. երկ. ութ օրուան »	»	— —
» » մէկ ամսուան »	»	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

20 Ֆրանքնոց դրչ.	87	12
Անգլիական ոսկի »	109	37
Բոլ էմբէռիալ »	89	30
Բրիսից »	51	05
Մէջիտիէյ արծաթ »	107	31
Բուպլի թղթադրամ Օ. Ո.	8	57

ՓՈՏԵԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս դրչ.	109	9/16
Փարիզ 3 » ֆր.	22	96½
Ֆիորին մանաա »	10	87½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Նոյմ.

Օսմ. քոնս. Սէռի Ա. Ա. Ո.	66	—
» » » Բ. »	41	87
» » » Գ. »	24	—
Դ.) բաց. »	21	87
) գոց. »	21	75
Փոխառութիւն Գոռոպա »	83	50
» Օսմ. 3 ½ % »	97	50
Օսմ. Կայս. Պանքա »	13	43
Այրնի երկաթուղի »	15	50
Եգիպտական Միացեալ »	106	75
Անգլ. քոնսոլիտէ »	112	18
Հելլենական 5 % »	32	—
Մենոբոլ հելլենական 4 % »	35	50
Ռանթ » 4 % »	27	—
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888 »	96	25
» Նոր » 6 % 1892 »	96	—
Փոխառ. Փարիզի վրայ »	25	350
Դրամաշրջ »	3	—

ՎԻԵՆՆԱ, 2 Նոյմ.

Փոխառ. Փարիզի վրայ Ֆիորին.	47	57
» Լոնտոնի վրայ »	119	80
Բուսէլի երկաթուղի »	60	60
Օսմ. Ռէյժի »	154	—

ԲԱՐԻԶ, 2 Նոյմ.

Օսմ. քոնս. Սէռի Դ.) բաց. ֆր.	21	90
) գոց. »	21	85
» » » Բ. »	42	30
» » » Գ. »	24	30
Օսմանիէ »	392	—
Բուսէլի երկաթուղի »	112	—
Օսմ. Ռէյժի »	326	50
Օսմ. Կայս. Պանքա »	589	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 % Գ. Կ. »	103	35
Քէչի Լիոնէ »	772	—
Պանք տը Բարի »	846	—
Սուէզի բաժնեթուղթ »	3195	—
Իտալական Ռանթ »	93	55
Սպանիական արտաքին »	60	06
Զէք Լոնտոնի վրայ »	25	175
Դրամաշրջ »	02	—

ՊԵՐԼԻՆ, 2 Նոյմ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք	95	30
Բուսէլի երկաթուղի »	115	40
Անատ. երկ. պարտաթղթ. »	93	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս. »	20	205

ԻԻՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՓԱՆԳ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 94 Միլ.	Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 135 Միլ.
Հասոյթ 1896 տարւոյ	» 18 »	Հատուցած վնասք	» 90 »
Հատուցած վնասք	» 215 »	Ապահովագրեալ գումարք	» 246 »

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆԳԱՆ.
Թուրքիոյ գործակալութեան Տեսչի Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԷԱՆ
Կենաց ճիւղին տեսուչ Տ. ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաֆա, Քարաքէոյ Եէնի Խան Ա. յարկ.

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՌԼՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁԵՐ ԼԵԹԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ և բնակարաններ ի սոնց մէջ դտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով։

Լիաբոր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԴԱՒԻԹԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Դարբ, Անանիասիս խան, 12, 13, 14

COMPAGNIE ROSSIA ST-PÉTERSBOURG

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան դուժար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնք իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան գրասենեակ ի Կ. Պոլիս — Գալաթիա, Խարտէշ վրայ (Հին Մաքսատան տեղը) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖԻԼ ԹԷՐԶԵԱՆ

Ա. ՀԻՒԲՄԻՒԶ

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհաֆէի խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ թիւ 4 Մէրմէրէյն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

Աղտոտ-պարտի և նորաձեւ-բիեանց Վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ

ՊՈՕՏՔ.— Պարզ և Մուսլին վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մանաւորապէս օժիտի համար ճոխ տեսակներ, վօլաններ երեսներու համար։— ՏԱՆԹԵԼԱ.— Վարսանէն, Դաստ, Թիլ, Քէօրիւբ, Շանթիլիի, Պարթան, Իրանական ամէն տեսակ, Մեսաքսէ, Քիմանէ և Բուրդէ։— ԲԱՄՄԱԿԹՐԻ.— Պուճուրուզի և առանց Պուճուրքի Մեսաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, կանանթիւռ, Սէնթիւբ, Մառապու, Փեսուբ Լայն։ ԳՕՐՏԻԼԱ.—Կրօն, Մասաֆ, Սաթէն, Ֆանթէպի, Շանման, թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։— ԳԻՐԼԲ ԵՒ ԿԱԶ.— Գաէր տը Շին, Գաէր Անկիլ, Գաէրլիա, Կազ, Կաբնատին, պարլիզ բուրգ և մեսաքս, Թաւլաքան, Մուսլին Լայն։— ՅԱՐԻՆՃԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Յաքեալ Ֆիչիբ, Շարբ, Անտուլուզ, Դիմարկի վէլո, Թիլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, Ծարով և պատրաստ չինուած Ճիրանգուներ։— ՁԵՌՆՈՑ.— Կաչիէ, Մեսաքսէ և Բիթանէ։— ՔՈՒՍԿ.—Դաղդիական ընտիր և ձեւաւոր, պարզ, Բլուզով և մեսաքսէ։— ՀԱՐՍԱՆԵԻԱՆ ՔՈՂԵՐ.—Կընուելի համար տղու հագուստ և գլխարկ։— ԲՐԴԵՂԷՆ ԱՋԱՆՔԵՐԵՐ.— Շալ Ֆիչիւ Լայն։— Շալեր.— Շալ Գաւառներու համար, ծաղիկով Լաև Ֆիչնօ Շալ Էքոսէ ամէն մեծութեամբ։

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն։ ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և ածանութիւն։ Մեծաքանակ Փոքրաքանակ վաճառումներ։

ԼԱՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԳԵՆՄԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԱՐ

970,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ Ց'ԵՒՐՈՊԱ

Գլխաւոր, 16, Գ-Լէ-մ-ա-ն-ի-ա-ն-ի-ա-ն-ի